

137. K 100/17

48. PROGRAM

PRVNÍHO

ČES. GYMNASIA STÁTNÍHO

V BRNĚ

ZA ŠKOLNÍ ROK 1914-1915.

OBSAH:

In memoriam!		2. řecká	27
Profesor Dr. Oldřich Kramář	3	3. česká	28
Ph. Dr. Vladimír Živanský	5	4. německá	28
Školní zprávy:		IX. Themata:	
I. Sbor učitelský	7	1. z jazyků staroklasických	29
II. Sbirky a pomůcky učebné	12	2. z jazyka českého	30
III. Statistika	15 (45)	3. z jazyka německého	32
IV. Podpory (stipendia, fondy, bibl. pauperum)	16	X. Učebnice na r. 1915/16	33
V. Školní zdravotnictví	22	XI. Náboženské výkony	35
VI. Z. kroniky ústavu	24	XII. Zkoušky maturitní	36
VII. Osnova učebná (předměty závazné i nezávazné)	25	XIII. Přehled hodin	39
VIII. Četba jazyková:		XIV. Důležitější výnosy	40
1. latinská	26	XV. Seznam žáků	40
		XVI. Oznámení na šk. r. 1915/16	47

V BRNĚ 1915.

TISKEM MORAVSKÉ AKCIOVÉ KNIHTISKÁRNÝ. — NÁKLADEM VLASTNÍM.

402826

48. PROGRAM

PRVNÍHO ČESKÉHO GYMNASIA

STÁTNÍHO V BRNĚ

== ZA ŠKOLNÍ ROK 1914—1915. ==

OBSAH:

In memoriam! Napsal Frant. J. Rypáček.

Profesor Dr. Oldřich Kramář. Napsal prof. Dr. Jan Macků.

Ph. Dr. Vladimír Živanský. Napsal prof. A. Zavřel.

Školní zprávy. Podává ředitel ústavu za přispění sboru.

V BRNĚ, 1915.

TISKEM MOR. AKCIOVÉ KNIHTISKÁRNY V BRNĚ. — NÁKLADEM VLASTNÍM.

Jeho císař a král. Výsost † následník trůnu František Ferdinand z Este s chotí.

In memoriam!

(Na Miljačce 28. června 1914.)

Duní bouře litá! Žasnou zem' i nebe . . . . .
Miljačka se chvěje zvěstí krvavou,
Evropa se topí rudou záplavou,
zkázou hoří svět a žářem nezná sebe — —

Dědic korun slavných, orel slunné výše,
s jasnou těšitelkou, srdcem zvolenou,
jako bleskem sražen zlobou šílenou,
naděj', štít a pýcha národův a říše.

Dvoji žertva sklána bídnou, kletou ranou,
aby roznítla svaté nadšení
za vlast nerozdílnou, velkou, svrchovanou!

Přes divoké vlny soptícího víru
nad žehnaným rovem v tichém sbratření
zaplaň všemu lidstvu jitřní hvězda míru!!

V Brně 21. II. 1915.

Frant. J. Rypáček.

VI. Z kroniky ústavu.

Školní rok 1913/14 byl zakončen katastrofální zprávou o náhlé smrti následníka trůnu Jeho cis. a král. Výsosti

Františka Ferdinanda z Este i Jeho vznešené choti.

Neblahého dne 28. června 1914 přestala tlouci dvě nejvznešenější a nejslechtnější srdce, nikoli smrtí přirozenou, nýbrž rukou zločinnou. Národové rakouští rázem byli zbaveni příštího svého panovníka, který jim byl zárukou všemi Svými vlastnostmi, že říši bude spravovati týmž skvělým duchem, jakým jest řízena po dlouhá desetiletí Jeho Veličenstvem, vřele milovaným panovníkem našim. Národové nikdy nezapomenou neocenitelných služeb a činů, jež vznešený arcivévoda vykonal na prospěch a blaho jejich. Podobně vděčná paměť na Jeho Jasnou choť nikdy nevyumizí ze srdcí všech poddaných.

Školní rok 1914/15 byl zahájen slavnými službami božími v august. kostele na Starém Brně dne 18. září společně s II. státním gymnasiem a ústavem na vzdělání učitelů. Po celý šk. rok se vyučovalo v místnostech c. k. českého ústavu na vzdělání učitelů a II. českého gymnasia státního, poněvadž ve vlastním ústavě byla zřízena garnisonní nemocnice pro nemoci vnitřní (215 postelí). Ředitelstva obou ústavů přijala I. české gymnasium přátelsky a vyhovovala ve všem tou měrou, že zasluhují upřímných dikův a uznání, což tímto ředitelství činí.

Zápis žáků se konal před prázdninami za dnů 6. a 7. července, po prázdninách 16. a 17. září. Do I. třídy bylo přijato řádných žáků 93 a 4 privatistky, do celého ústavu řádných žáků 570 a 16 hospitujících privatistek, celkem 586. Bylo nutno zříditi 9 poboček, jež byly schváleny vyn. c. k. z. šk. rady m. ze dne 18. října 1914, č. 32.030, a definitivně povoleny vyn. c. k. min. k. a vyučování ze dne 31. října 1914, č. 46.775. Rozvrh předmětův a hodin schválen vyn. c. k. z. šk. rady mor. ze dne 8. října 1914, č. 30.562. Volným předmětům se vyučovalo.

Ústavu našemu vyhrazena všecka odpoledne k vyučování. Od 1 hod. 50 m. do 5 hod. 50 minut absolvováno 5 předmětů v každé třídě v obdobích po 45 minutách se 2 přestávkami po 5 min. a jednou přestávkou o 10 minutách, takže každá třída měla týdně 30 hodin vyučovacích. V III. a IV. třídě odpadla 1 hod. latiny a 1 hod. tělocviku, v třídách V.—VIII. po 1 hod. tělocviku, od 4. ledna pak i v třídách I. a II. po 1 hod. tělocviku. Nedělní služby boží a exhorty konány v aule způsobem obvyklým.

Ústní zkoušky dospělosti v lhůtě podzimní konány dne 26. září ve sborově I. čes. gymnasia za předsednictví ředitelova. Ze 3 zkoušenců 1 (řádný žák) uznán dospělým, 2 externisté byli reprobováni.

Dne 5. října (v pondělí) oslaveny Jmeniny Jeho Veličenstva slavnými službami božími pro oddělení nižší a vyšší za přítomnosti celého sboru učitelského. Po službách božích zpívána rakouská hymna. S ústavu vlál po celý den prapor. — Podobně byl oslaven 19. listopadu den Jmenin Jeho Veličenstva zvěčnělé císařovny a královny Alžběty.

Dne 6. října o 2. hod. odpoledne zemřel prof. ústavu Dr. Oldřich Kramář v 38. roce života. Pohřbu se účastnil dne 8. října celý ústav a konána zvl. zádušní mše sv. Nad hrobem promluvil ředitel ústavu. Byl to v každé příčině vynikající kollega. (Viz nekrolog.)

Dne 21. října vykonala zkoušku z jazyka latinského s dobrým prospěchem v rozsahu I.—VI. třídy sl. Amalie Hájková, aby mohla nastoupiti studia lékárnická.

Dne 19. listopadu padl na bojišti v Polsku milý kollega, supl. učitel Dr. Vladimír Živanský, záložní kadet domobraneckého pluku č. 36 v 26. roce života. Zádušní mše sv. za ústav konána v pátek, dne 11. prosince v kostele u sv. Tomáše. (Viz nekrolog.)

Dne 2. prosince byla sloužena slavnostní mše sv. v kostele augustiniánském na paměť 66letého výročí nastoupení Jeho Veličenstva, nejmilostivějšího panovníka našeho. Po mši sv. sešli se žáci ve škole, kde k nižším třídám promluvil o významu dne c. k. šk. rada Fr. Jar. Rypáček, k vyšším třídám ředitel. Po zapění rak. hymny rozdány byly jubilejní odměny za píli a mravné chování žákům Jaroslavu Pošvářovi ze IV. a) a Vojtěchu Hradilovi z VIII. (po 5 dukátech ve zlatě). Sbirka na prospěch zemské komise na ochranu dítek vynesla 140 K 51 h.

Dne 8. ledna 1915 zemřel v Brně bývalý žák ústavu Jan Putna, prof. reál. školy v Lounech, c. a k. praporek 17. praporu polních myslivců.

První pololetí ukončeno dne 13. února 1915. Zkoušky dospělosti v období únorovém konány písemně o dnech 18.—20. února, ústně dne 23. února za předsednictví ředitelova. Oba přihlášení zkoušenci uznáni dospělými.

Dne 3. března byli všichni žáci ústavu očkováni proti neštovicím p. MUDrem. Jar. Karáskem.

Dne 7. května zvl. deputace (ředitel a šk. r. Fr. J. Rypáček) přednesla J. Mti. vysoce důstojnému panu praelátovi Dru. Jos. Pospíšilovi srdečné blahopřání k sedmdesátinám. Týž jako ordinariátní komisař vykonal na ústavě inspekci katolického náboženství za dnů 17., 18. a 26. května a 6. června.

Obvyklá sbírka ve prospěch podp. spolku Brandla, Stud. kliniky a Turistického podp. spolku studentského konána v měsíci březnu a vynesla K 138.71.

Dne 16. května pořádána domácí akademie žakovská na prospěch vdov a sirotek po padlých vojinech, povolená c. k. z. šk. radou vyn. ze dne 10. května 1915, č. 10.921. Čistý výtěžek K 55.— odeslán byl ihned svému účelu.

Písemné práce maturitní o letní lhůtě 1915 konány za dnů 10.—12. června, ústní ve dnech 18., 22. a 23. června za předsednictví ředitelova.

Ve škol. roce 1914/15 nebylo lze konati ani poučných ani pohádkových besídek. Pouze menší kroužek žáků scházel se v 2. pololetí ke cvičením na smyčcové nástroje a umožnil tím žakovskou akademii.

Dne 4. června zemřel a dne 6. června 1915 byl na hřbitově na Malvazinkách na Smichově pochován bývalý profesor zdejšího ústavu Jaroslav Schulz. Narodil se 24. ledna 1852 ve Svobodných Hamrech. Gymnasijní studia konal v Chrudimi a v Něm. Brodě, universitní ve Vidni, kdež také dosáhl aprobače pro vyšší gymnasia z klasické filologie a z jazyka německého. Suploval od r. 1878—1882 v Kremži a v Brně, jako skutečný učitel a profesor působil ve Val. Meziříčí a v Brně. Do VIII. třídy hodnostní byl povýšen v roce 1898, do VII. hodn. tř. r. 1902. V r. 1894 podnikl jako státní stipendista studijní cestu do Itálie a Řecka. Zpráva o této cestě byla vzata c. k. ministerstvem kultu a vyučování s uspokojením na vědomí.

Prof. Jar. Schulz byl značně literárně činným. Uveřejnil věd. práce a referáty v Zeitschrift für oesterr. Gymnasien a v Listech filologických, mimo to složil několik učebnic a příruček středoškolských jakož i vydal četné texty klasických spisovatelů, kteří se čtou na gymnasiích. V roce 1908 odešel na trvalý odpočinek, při kteréžto příležitosti zmocnilo c. k. ministerstvo kultu a vyučování c. k. z. šk. radu moravskou, „aby mu vyslovila za mnoholeté věrné působení v úřadě učitelském a za horlivou literární činnost dik a uznání.“

Prof. Jaroslav Schulz byl mužem značného vzdělání, který rozvíjel činnost jarou nejen ve škole, nýbrž i mimo školu, proto mu vždy bude zachována u všech, kteří ho blíže poznali, trvalá paměť.

Ze žactva zemřel dne 12. dubna 1915 Jan Žáček ze VI. a) třídy. Byl to hodný, nadějný studující. Spolužáci ho doprovodili ke hrobu v Moutnicích.

Učitelský sbor i žactvo působili ochotně a účinně všude, kde se naskytlá příležitost, buď prací nebo sbírkami pomáhati státu a veřejnému blahu v těžkých dobách válečných. Maturitní komise sešla se ke zkouškám dospělosti mimo obvyklá období ještě:

Dne 24. října (4 zkoušenci VIII. třídy).

Dne 28. listopadu (1 zkoušenec VIII. třídy).

Dne 22. prosince (1 zkoušenec externista).

Dne 10. února 1915 (1 zkoušenec VIII. třídy).

Dne 23. února 1915 (4 zkoušenci VIII. třídy).

Dne 3. března 1915 (1 zkoušenec VIII. třídy).

Dne 11. března 1915 (3 zkoušenci VIII. třídy).

Dne 9. dubna 1915 (6 zkoušenců VIII. třídy).

Vysvědčení celoroční byla vydána dne 26. června 1915 po slavných službách božích v aule učít. ústavu na Starém Brně.

VII. Osnova učebná.

1. Předměty závazné a relativně závazné.

Osnova učebná jest určena instrukcemi, danými c. k. ministerstvem kultu a vyučování ze dne 23. února 1900, č. 5146, se závazným tělocvikem po dvou hodinách týdně v každé třídě a novou učebnou osnovou pro rak. gymnasia, nařízenou výnosem c. k. ministerstva kultu a vyuč. ze dne 20. března 1909, č. 11.662, s obligátním kreslením v třídách nižšího gymnasia a krasopisem v I. třídě i se všemi ostatními dodatky a změnami, z nichž nejdůležitější jest učebná osnova pro jazyk český na středních školách s vyučovacím jazykem českým, schválená výnosem c. k. min. kultu a vyučování ze dne 23. února 1910,